

Szakmai beszámoló

Ősök és hagyományok Régészeti és néprajzi kiállítás a Herman Ottó Múzeum gyűjteményeiből

Pályázati azonosító: 3506/1752

Miskolc, Papszer 1.
2012. november 6. – 2013. június 30.

Célkitűzések, célközönség

Az „Ősök és hagyományok” című időszakos kiállítás célkitűzése az volt, hogy a Herman Ottó Múzeum készülőfélben lévő új állandó kiállításának anyagából ízelítőt adjon az általános- és középiskolás korosztálynak. (A pályázat megírásakor, 2012 tavaszán többször is hivatkoztunk erre a jövőbeni új állandó kiállításra. Időközben a 19. századi várostörténetet bemutató eleme 2013 májusában megnyílt, a honfoglalás kori régészetről szóló részre pedig ALFA-támogatást kért a fenntartó, 2014 szeptemberi megnyitással. Az *Ősök és hagyományok* révén nyújtott ízelítőt tehát valóban követi az új állandó kiállítás lépcsőzetes elkészülése.)

A célközönség az iskolai diákság volt, a látogatások pedig elsősorban szervezett múzeumi órák keretében zajlottak. A kiállítást egy szórólap ajánlotta az iskolák figyelmébe. A szórólapok terjesztését és az iskolák tájékoztatását munkatársaink személyesen végezték, megszólítva ezzel számos olyan intézményt, ahonnan korábban egyáltalán nem jöttek diákcsoportok a múzeumba. A kiállítás egyik eredménye, hogy a miskolci általános- és középiskolákkal megerősödött a kapcsolat. Összesen 21 intézményből (11 általános és 10 középiskola) érkeztek osztályok a megvalósítási időszakban.

Szakmai értékelés

A 2012. november 6-i megnyitóra Titkos Sándorné történelemtanárt, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Honismereti Egyesület titkárát (ma már elnök) kértük fel. Közreműködésének köszönhetően a pedagógusok időben értesültek a kiállításról, és a múzeumi órák iránti érdeklődés is erősödött. A Múzeumok Őszi Fesztiválja keretében novemberben 7 iskola 13 osztálya vett részt a foglalkozásokon, majd a tanév során összesen 1062 diák látogatta meg szervezett keretek között a kiállítást.

A múzeumi órák többféle témakörben kerültek meghirdetésre. A falakon elhelyezett rajzos tablók egy képregény formájában mutatták be a néprajzosok és a régészek munkáját. A néprajzi teremben két enteriőr a kenderfeldolgozás és a kenyérsütés hagyományos eszközkészletét vonultatta fel. A régészeti teremben valamennyi korszak egy-egy jelentős leletcsoportja volt látható, egy rusztikus falárába rejtett páncelvitrinben pedig arany ékszerek kaptak helyet. (Ehhez volt szükséges az installáció részeként egy külön riasztóberendezés kiépítése.) A múzeumi órákat e témakörökben, előzetes egyeztetés alapján tartották a muzeológus munkatársak. Valódi múzeumpedagógiai programra sajnos nem nyertünk támogatást, így a régész és néprajzos kollégák hagyományos tárlatvezetés jellegű foglalkozásokat vezettek, a gyerekek kezébe adott demonstrációs eszközök (néprajzi tárgyak) használatával.

A kiállítás a novemberi megnyitót követően tovább épült. A múzeumi órák tapasztalatainak birtokában, látva a bükki ősember életmódja iránti érdeklődést, paleolitikus kőeszközöket tartalmazó vitrinekkel bővült a bemutatott anyag.

Kiadványok

A kiállításához a szórólapon kívül egy 20 oldalas, A5-ös méretű füzet is készült. Ebben a múzeumi órák megtartásához szükséges alapinformációk, ismeretterjesztő szövegek voltak elérhetők a pedagógusok számára. Ugyanakkor hagyományos kiállítás vezető füzetként, az óráktól függetlenül is használható volt a kiadvány. Eredetileg árusításra szántuk a füzetet, ám az alacsony ár (350 Ft) ellenére sem vásárolta a közönség. Ezért célirányosan, iskoláknak és pedagógusoknak juttattunk belőle nagyobb mennyiségben ajándék példányokat.

Hasznosulás

Nyolc hónap alatt 3600 fős látogatószámot mértünk a kiállításban. Ennek jelentős része, közel 1200 fő volt diák és pedagógus. A Múzeumok Éjszakáján kb. 300 fő vett részt a kiállításban tartott folyamatos tárlatvezetésekben.

A program hasznosulása két területen volt jelentős. Az egyik, hogy a diákcsoportok folyamatos jelenlétének köszönhetően egyenletesebbé vált a Papszer utcai öreg múzeumépület látogatottsága. A másik, hogy a korábbi évekhez képest jelentősen megnőtt a szervezeten érkező iskolai osztályok száma. Ebben az is közrejátszott, hogy a kiállítást megelőzően (2012. szeptember-október) vezettük be a kedvezményes, 5 alkalmas múzeumi diákbérletet intézményünkben. A nyári szünet kezdetéig 588 db-ot adtunk el belőle, és a bérletes látogatók többsége az Ősök és Hagyományok kiállítás kapcsán döntött a vásárlás mellett.

A múzeumi órákkal szerzett tapasztalatokat, és a létrejött iskolai együttműködéseket a 2013 májusában megnyílt Szemere Bertalan (várostörténeti) kiállításban, és a jövő évre tervezett honfoglalás kori régészeti kiállításban is közvetlenül hasznosítani tudjuk.

Bevételek

A kiállításra nem volt külön belépőjegy, hagyományosan az egész múzeumépületre érvényes egységes jeggyel lehetett látogatni ezt is. Ezért közvetlen és pontos adat a belépőkből származó bevételre nincsen, csak a 2013. első félévi összesített adatot tudjuk itt közölni. A múzeumi órák, tárlatvezetések bevétele is keveredik a szomszéd teremben lévő Szemere-kiállítás adataival, mert sok csoport a kettőt csomagban vette igénybe.

- Jegybevétel:	364.252.- Ft
- Múzeumi órák, tárlatvezetések:	56.535.- Ft
Összesen:	420.787.- Ft

Miskolc, 2013. július 18.

Tóth Arnold
Igazgatóhelyettes
A pályázat szakmai felelőse